

worden gevierd en dat wie zich op 5 mei tot viering genoopt voelde, dat maar zelf moest betalen door een snipperdag op te nemen – in de vorm van de bundel *Nationale Snipperdag* leidde zulks tot een verbitterd gemeenschappelijk protest van negen cultureel-litteraire maandbladen¹ dat tegelijk een protest was tegen het streven om de Bondsrepubliek Duitsland in de militaire samenwerking op te nemen.

In '55, tien jaar na het einde van de Tweede Wereldoorlog, werd de 5de mei, een donderdag, weer wèl een nationale feestdag (de feestelijkheden werden nu voor het eerst door een Nationaal Comité georganiseerd) en nadat in '56 en '57 onzekerheid had bestaan, werd in '58 vastgesteld dat de bevrijding voortaan slechts in de lustrumjaren officieel zou worden herdacht.

Aldus geschiedde in de vijf lustrumjaren '60, '65, '70, '75 en '80.

De weerzin tegen deze schrielheid nam toe – met dat al werd het 1980 eer de Tweede Kamer, met de 5 mei-herdenking achter de rug, een motie aannam (hetzelfde geschiedde in '84) waarin de regering werd gevraagd, voortaan elk jaar van de 5de mei een nationale feestdag te maken. Die motie werd slechts ten dele uitgevoerd: het overheids personeel kreeg van '81 af op de 5de mei vrij maar voor het bedrijfsleven ging geen algemene regeling gelden.²

Dat deze ontbreekt, is in 1985 geen probleem – de 5de mei valt op een zondag.

Met betrekking tot de 4de mei zijn er nooit moeilijkheden geweest: de dodenherdenkingen werden steeds gemeentelijk georganiseerd en de regering beperkte zich tot het geven van enkele aanwijzingen. Regel werd ook dat vanwege de regering op de herdenkingsdag nog één nationale plichtigheid plaatsvond: een kranslegging bij het nationale bevrijdingsmonument op de Dam in Amsterdam (daar stond eerst sinds december '47 een voorlopig monument, het definitieve werd op 4 mei '56 onthuld) – de eerste krans die daar gelegd werd, was die van de koningin en daarop volgden dan kransen namens het kabinet, de strijdkrachten, de gemeente Amsterdam en tal van organisaties.

Ten aanzien van de inhoud van al deze manifestaties vond een zekere verschuiving plaats: wel bleef de Tweede Wereldoorlog centraal staan,

¹ *Het Boek van Nu*, *Critisch Bulletin*, *De Gids*, de *Kroniek van Kunst en Cultuur*, *Maatstaf*, *De Nieuwe Stem*, *Ontmoeting*, *Podium* en *Roeping*. ² Bij haar inhuldiging had koningin Beatrix gezegd dat de verjaardag van haar moeder, 30 april, Koninginnedag zou blijven – het bedrijfsleven ging er van uit dat, als 30 april en 5 mei verplichte vrije dagen zouden zijn, in veel bedrijven door het opnemen van snipperdagen een gehele week productie zou uitvallen.